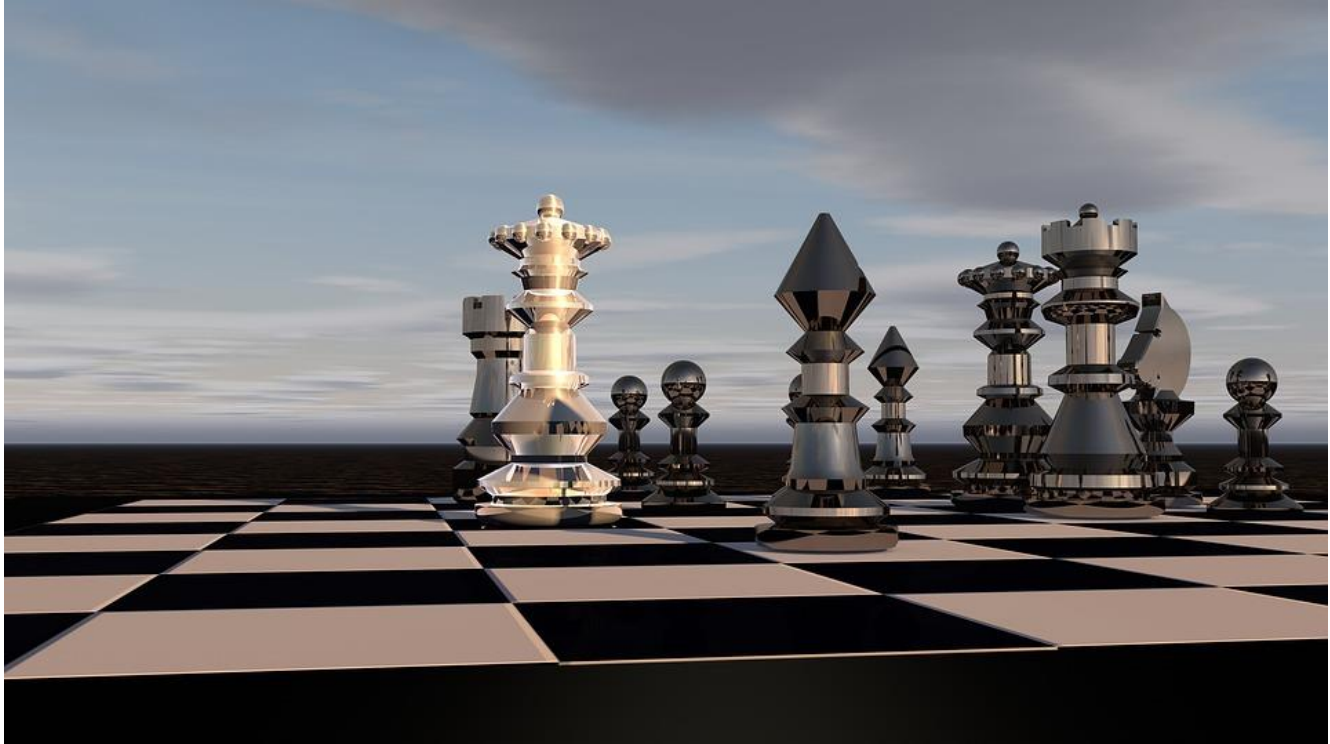

WIT WINT, ZWART VERLIEST

Het boek Openbaring is voor veel lezers een gesloten boek. De schrijver Johannes brengt zijn visioenen onder woorden. Hij maakt daarbij gebruik van een ingewikkelde symboliek en allerlei kleurrijke beelden. Er zijn pakweg twaalf verschillende interpretaties van dit laatste Bijbelboek in omloop. Dat maakt het begrijpen er ook niet echt gemakkelijker op. Zondag wagen we een poging om 6 van de 404 verzen te duiden. Dat is al een hele klus. Het gaat over de visie van Openbaring op het Kerstfeest.

Je kunt de Openbaring lezen om de ontwikkelingen in onze wereld beter te begrijpen. Waar gaat het met ons naar toe? Het is zeer de vraag of dit boek ons helpt om de toekomst te voorspellen. De preek laat zich inspireren door nieuwere en andere inzichten. Johannes wil zijn lezer laten beseffen, dat het kwaad in de wereld eens en voorgoed is aangevochten door het evangelie van Jezus Christus. En niet te vergeten door mensen, die zijn boodschap waarmaken, ondanks alles wat tegen kan zitten.

Over symbolen gesproken: in hoofdstuk twaalf verschijnen een schitterende vrouw en een afzichtelijke draak ten tonele. Ze symboliseren de twee werelden van goed en kwaad, van God en satan. De vrouw baart een zoon en er ontstaat direct oorlog tussen deze tegengestelde polen. De baby is de inzet van het conflict.

Johannes vertelt in dit hoofdstuk de komst van Jezus op aarde vanuit een hemels perspectief. Het punt dat hij wil maken? God is in controle. Het kan niet zo zijn dat het

kwaad zegeviert. Een bemoedigend perspectief in de onrustige en onzekere wereld van vandaag!

Lezen: Openbaring 12 : 1 – 6

‘Er verscheen in de hemel een indrukwekkend teken...’

Openbaring 12 : 1

Twee werelden

In het visioen van Johannes botsen twee tegengestelde werelden frontaal op elkaar: goed versus kwaad, God versus satan. Vergelijk deze oorlog in de Bijbel met het wereldkampioenschap schaken In 1962. Toen streden de Amerikaan Bobby Fisher en de Rus Boris Spassky om het wereldkampioenschap schaken. Wat genoemd werd de ‘Match van de Eeuw’ was niet zomaar een wedstrijdje tussen twee schaakgrootmeesters. In die tijd woedde de Koude Oorlog. De Sovjetideologie en die van het Westen gingen de confrontatie met elkaar aan. Twee totaal verschillende werelden waren achter het schaakbord met elkaar in gevecht gewikkeld. Zwart tegen wit. Wit tegen zwart. De superioriteit van de ene boven het andere systeem stond op het spel. Wie zou er gaan winnen? Bobby Fisher, maar dit terzijde. Terug naar de Openbaring. Johannes ziet in een visioen de strijd ontbranden tussen twee totaal verschillende werelden, de wereld van God en die van zijn aartsvijand, Satan. Zij mogen dan beiden in onze cultuur op de achtergrond zijn geraakt, de universele strijd tussen goed en strijd blijft iedereen boeien getuige films als de *Lord of the Rings*. Vroeg of laat komen beiden op ons af en moeten we kiezen. Wie gaat er winnen? Wie laat je winnen? Wie is je vriend en wie je vijand? Kies je zwart of wit? Wit of zwart? Maak een keuze voor God!

De vrouw

Johannes ziet in het visioen de ene partij, een prachtige vrouw, de goede kant, het opnemen nemen tegen een afzichtelijke draak, het kwaad. Het uiterlijk van de vrouw ziet eruit, zoals dat van een vrouw in een mooie droom. In één woord: schitterend! Ze is getooid in de glamour en de glitter van de astrologische hemel. Ze is omgeven door de stralen van de zon, de maan draagt haar en op haar hoofd pronkt een diadeem van twaalf sterren. Zwanger als ze is zal ze leven gaan baren. Zoals iedere moeder staat zij symbool voor vruchtbaarheid, nieuw leven en toekomst. Wie zij is? Beeld van het volk van God, Jood en christen, weet Johannes.

Merkwaardig is, dat deze vrouwenfiguur zo mooi als zij is, een droomgemeente lijkt aan te duiden, terwijl de gelovigen die Johannes kent nauwelijks licht geven. Ze hebben de goede zaak bedorven door lauwheid en ze lijken te zwichten voor het kwaad. Desondanks ziet Johannes het volk van God als een schitterende vrouw, wat veelzeggend genoemd mag worden. Blijkbaar heeft de man met een visionaire blik nog altijd fiducia in het volk van God. Hoe dat komt? Door het geheim! Ik beperk mij tot de kerk. Straks besteed ik aandacht aan een Joodse invalshoek.

Wat het geheim van de kerk mag zijn? Vergelijk de kerk met gebrandschilderde ramen, zoals die bijvoorbeeld te bewonderen zijn in de Janskerk in Gouda. Van buiten is er weinig of niets van de schoonheid van de glazen te zien. Donker. Je moet binnen staan en het licht door die glazen te zien vallen. Dan valt je mond open van verbazing vanwege de kundigheid en creativiteit van de glazeniers. Wie er alleen van buiten tegen de gemeente van Jezus Christus aankijkt kan blijven steken in kritiek, vaak nog terechte kritiek ook. Maar leer je haar zien van binnenuit, vanuit het geheim van het kerk-zijn, dan krijg je er wellicht weer vertrouwen in. Het is een wonder dat zo'n gebrekkige, zo'n krakkemikkige aangelegenheid als de kerk na tweeduizend jaar altijd nog bestaat. Iedere andere menselijke organisatie, die zoveel gebreken vertoont, zou al lang van de aardbodem verdwenen zijn. Het vertrouwen wekkende geheim van de kerk is God. Johannes heeft voor de toekomst fiducia in de kerk omdat hij fiducia heeft in God, die regeert.

De draak

De lichtgevende vrouw is in de Openbaring in gevecht gewikkeld met haar tegenpool: een afschuwelijke draak. Er moet een strijd op leven en dood tussen beiden worden uitgevochten. Het beest ziet eruit zoals je deze tegen zou komen in je ergste nachtmerrie of in de Bijbel. Johannes ziet in zijn visioen een groot vuurrood monster, met zeven koppen en tien horens, en op elke kop een kroon. De supermachtige, angstaanjagende draak symboliseert het absolute kwaad. In de Bijbel de Slang of Satan geheten. Bij ons beter bekend onder een andere naam. U kent die naam! Veel concentratiekampen zijn na de Tweede Wereldoorlog afgebroken. Van het kamp in Auschwitz staan de barakken, gaskamers en crematoria nog overeind. Ze vertellen het verhaal van de verschrikkelijke omstandigheden waaronder de gevangenen leefden en stierven. Auschwitz symboliseert het absolute kwaad in onze wereld, in onze tijd en geeft het een gezicht. Kun je van die gruwelijkheden winnen?

Ik beperk mij tot het Joodse volk. Max Garcia, een zoon van een Joodse diamantslijper uit Amsterdam, werd in de Oorlog afgevoerd naar Auschwitz. 'Ik was dáár', vertelde hij in een interview. 'Ik heb het gezien met mijn ogen, gehoord met mijn oren en geroken met mijn neus.' Hij overleeft het kamp. Hij vertelt de jaren daarna over zijn

concentratiekampervaringen op scholen. Zijn kleinzoon heeft zijn kampnummer op zijn arm laten tatoeëren. 'Een eer,' vindt opa Max. Mensen spreken de kleinzoon erop aan. Ja, als deze geschiedenis verteld blijft worden -dit nooit meer- vindt er iets van een verwinning op het absolute kwaad plaats.

Kerst met Openbaring

In het visioen van Johannes over het gevecht tussen goed en kwaad blijkt een weerloze baby de inzet van de strijd tussen de vrouw en de draak. De bedreigde baby is het kind van Bethlehem. De aanstaande moeder in barensood, de Jodin Maria, lijkt een gemakkelijke prooi voor de vernietigende macht van het monster, dat met een zwiep van zijn staart achteloos een derde van de sterren aan de hemel op aarde smijt. De draak? Een Herodes, die van de kindermoord. Een Egyptische farao van wie Mozes moest verdrinken in de Nijl en vele andere verpersoonlijkingen van het kwaad. De draak gaat voor de machteloze vrouw klaar staan om het kind dat zij aan het baren is te verslinden zodra het ter wereld gekomen is. Wat een nachtmerrie!

Het visioen van Johannes geeft beelden door van Kerst in oorlogstijd. Jezus weet te ontkomen aan Herodes. Maar Satan lijkt de strijd uiteindelijk toch in zijn voordeel te beslechten als de Zoon van God aan het kruis wordt genageld. Zwart wint. Maar God breekt het kwaad door zijn Zoon uit de dood op te wekken en Hem op te nemen in de hemel. Satan, bij de neus genomen, heeft het nakijken. Wit wint. Dat is het wonderlijke evangelie, dat het boek Openbaring vertelt.

Moeilijk, moeilijk! Het kwaad gebroken in Jezus? Geloven dat Hij de Messias is, die alle macht in hemel en op aarde van God ontvangen heeft -hij die alle volken met een ijzeren herdersstaf zal hoeden', citeert Johannes Psalm 2- dat gaat journaalkijkers in de 21ste eeuw moeilijk af. We zien dat het kwaad zich nog altijd breed maakt. Desondanks beseffen we gelovig -proberen het te geloven- dat het kwaad eens en voorgoed is aangevochten door het evangelie van en over Jezus en door mensen, die zijn boodschap waar maken. D-day, Decission day, de dag dat de beslissing is gevallen, ligt achter ons! Wit moet winnen. Het kan niet anders. Het geheim? God. Hij regeert en wij geloven dat Hij achter de schermen van de geschiedenis bezig is de tijd voort te drijven naar de jongste dag. God regeert. En eens zal dat op een oogverblindende manier duidelijke worden. De mensheid heeft een toekomst. Urgent is de kwestie of ook wij die toekomst hebben. Het antwoord op die vraag ligt besloten in ons ons antwoord op de vraag van Jezus: Volg mij!

De woestijn.

Jezus mag dan in het visioen van Johannes in veiligheid gebracht zijn, de vrouw, het volk van God, Joden en christenen in de visie van Johannes, is nog altijd verwickeld

in een gevecht op dood en leven tussen goed en kwaad. Satan gaat rond als een briesende leeuw, schrijft Petrus, een collega van Johannes. De vrouw moet zien de overleven in een onherbergzame woestijn, ziet Johannes. 'De kerk op aarde is een strijdende kerk', heette dat vroeger. Het volgens van Jezus heeft een prijs. Johannes en Johannes' medegelovigen moesten toentertijd zien vast houden aan hun levensovertuiging in een vijandige wereld van Klein-Azië, in godsdienstig, politiek en sociaal opzicht. Ons bedje ligt gespreid. Mag ik dat zo zeggen, als je onze situatie vergelijkt met andere delen in de wereld? Ons bedje ligt gespreid.

Helaas, dat ligt totaal anders voor 340 miljoen christenen in de wereld. 340 miljoen. Ongeveer net zoveel als er in het gebied van de Europese Unie wonen. Miljoenen mensen worden bewust vijandig behandeld in woord en daad vanwege hun geloofsovertuiging. Ze worden vervolgd, omdat ze openlijk ervoor uit willen komen, volgelingen van Jezus Christus te willen zijn. Dan hebben we over landen als Noord-Korea, Afghanistan, Somalië, Libië en Pakistan. De overheid of hun omgeving probeert christenen te verstikken, zoals dat heet. Er wordt druk uitgeoefend om hen van gedachten te laten veranderen. Christenen zijn slachtoffer van geweldsincidenten. Dat heet in vakjargon: 'hen verbrijzelen'. Drie-en-een-half jaar zal het zevenkoppige monster tekeer mogen gaan, ziet Johannes. Niet zeven. Dat getal staat voor volledigheid, volheid. Maar slechts de helft van zeven. Drie-en-een-half jaar. 'De draak zal zijn wrede werk niet af kunnen maken,' bemoedigt Johannes zijn lezers. God zal voor hen zorg dragen, zoals hij voor Israël in de woestijn heeft gezorgd. Ja, de vervolgingen stoppen een keer en christenen in de knel ervaren de zorg van God als wij in het geweer komen. De organisatie Open Doers bijvoorbeeld verleent hulp zoveel mogelijk in samenwerking met plaatselijke kerken onder meer in de vorm van traumazorg, microkrediet en juridische bijstand. Zij verdienen onze steun en ons gebed. Geef hen een toekomst!

Het perspectief

Tenslotte, aan het eind van de preek, is er aandacht voor wellicht de belangrijkste zin uit hoofdstuk over de strijd tussen de vrouw en de draak. 'Er verscheen in de hemel een indrukwekkend teken...' Let op de woorden: 'in de hemel'. Er staat niet: 'er verscheen een teken aan de hemel'. Johannes blik visionair in de hemel en dat is dan ook het geheim van zijn geloof, vertrouwen in de kracht van het goede, vertrouwen in God. Zijn tijd, onze tijd heeft veel weg van een doolhof. Je kunt er uren in dwalen zonder de uitgang te vinden. Stel dat een vriend bovenop een toren bij de doolhof staat. Hij heeft overzicht. Reken maar dat je er snel uit bent, wanneer je luistert naar zijn aanwijzingen. De visionaire Johannes kijkt in de Openbaring gelovig van bovenaf op zijn tijd. Hij kiest het perspectief van de hemel.

Anders gezegd: hij kiest het perspectief van de Schaakgrootmeester. God is de Schaakgrootmeester. Wij spelen als het ware een partij schaak met Hem. Wij mogen vrije zetten doen, ook al zijn dat verkeerde zetten, zetten die tegen Gods plan ingaan. Maar omdat God de Schaakgrootmeester is, -Hij heeft het overzicht- kan Hij altijd wel weer zo'n zet doen, dat Hij uiteindelijk toch bij zijn plan terechtkomt. Wij zegevieren in dit alles glansrijk dankzij hem die ons heeft liefgehad, schrijft Paulus. Niets en niemand kan ons scheiden van de liefde van God, die onvergetelijk openbaar is geworden in Jezus Christus, onze Heer.